

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Cerințelor privind calitatea și plasarea pe piață a semințelor de culturi cerealiere păioase

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al proiectului de act normativ este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

b. Categoria actului normativ propus este hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art. 102 din Constituție, art. 10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Cerințelor privind calitatea și plasarea pe piață a semințelor de culturi cerealiere păioase (în continuare – proiect) are drept scop stimularea producătorilor agricoli prin impunerea unor cerințe similare celor europene, ceea ce va avea ca efect utilizarea semințelor de culturi cerealiere de înaltă calitate și dezvoltarea pieței naționale în raport cu cea europeană. Prin proiect se stabilesc reguli de calitate și de comercializare a semințelor de culturi cerealiere păioase. Totodată, normele elaborate propun actualizarea bazei legale în domeniul stimulării investițiilor și asigurării riscurilor de producție în agricultură. Noile reglementări vor crea un cadru legal eficient și vor institui unele garanții pentru promovarea intereselor producătorilor agricoli din țară.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de către autor în favoarea promovării proiectului justifică necesitatea înaintării acestuia spre aprobare. Implementarea Regulamentului prenotat ar avea un impact pozitiv asupra dezvoltării relațiilor comerciale din sectorul agrar.

Elaborarea normelor este dictată de necesitatea armonizării cadrului legal național cu legislația comunitară. Astfel, în conținutul proiectului sunt transpuse cerințele Directivei Consiliului 402 din 14 iunie 1966 privind comercializarea semințelor de cereale, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene (JO L 125, 11.07.1966, p. 2309). Însă, cu referire la acest capitol, autorul susține în clauza de emitere a cerințelor privind calitatea și plasarea pe piață a semințelor de culturi cerealiere păioase că noile reglementări elaborate urmează să creeze cadrul necesar aplicării directivei sus-citate, ceea ce este contrar procesului de

armonizare a cadrului legislativ național cu cel comunitar, întrucât trimerile directe la Directivele europene nu au forță juridică, ele fiind necesare a fi transpuse în legislația internă și coordonată cu actele normative naționale în vigoare. De aceea, considerăm necesar de a se expune pe marginea proiectului și Centrul de Armonizare a Legislației de pe lângă Ministerul Justiției, în scopul stabilirii conformității prevederilor date cu acquis-ul comunitar. Deși proiectul este unul binevenit, menționăm că acesta conține unele prevederi cu caracter coruptibil, ceea ce poate constitui mari riscuri pentru activitatea de întreprinzător din domeniul agriculturii. La capitolul dat, se evidențiază prevederile cu caracter general care atribuie discreții excesive autorităților publice din domeniu. Asupra obiecțiilor și recomandărilor referitoare la nivelul de corespundere a proiectului cerințelor legislative, ne vom expune în cadrul evaluării în fond.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/20.07.2006.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat este plasat pe pagina oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasând proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Pct. 11 - În funcție de rezultatele examinărilor efectuate în câmp se face încadrarea culturii, cu mențiunea: 1) “Admis” – în cazul în care cultura seminceră întrunește condițiile stabilite în prezentele Cerințe; 2) “Respins”- în cazul în care cultura seminceră nu îndeplinește una sau mai multe condiții prevăzute în prezentele Cerințe, cu înștiințarea în scris a agentului economic.

Punctul 11 conține prevederi care reglementează modul de calificare a rezultatelor examinărilor efectuate de către inspecții în vederea determinării purității biologice a soiurilor și hibridilor de culturi cerealiere. Considerăm oportun de remarcat faptul că punctul sus enunțat nu prevede, în toată complexitatea sa, procesul de calificare, lăsând multe lacune la nivel de procedură. Formularea în cauză este cu o considerată lipsă de precizie, întrucât din conținut nu distingem procedura contestării rezultatelor examinării, aceasta limitându-se doar la o înștiințare în scris a agentului economic despre respingere. La fel, autorul a omis să prevadă expres, obligația autorității responsabile de efectuarea inspecției, să indice în înștiințare motivul respingerii și perioada limită în care agentul economic trebuie înștiințat, ceea ce ar servi un garant pentru ambele părți implicate în proces. Prin urmare, odată ce cadrul normativ nu reglementează detaliat acest compartiment se va acorda posibilitatea instituției și persoanelor interesate de a interpreta norma în mod subiectiv, respectiv și procedura fiind stabilită diferit, de la caz la caz, în raport cu interesele persoanelor responsabile.

În lipsa unei proceduri complexe de evaluare a respectării cerințelor de comercializare, se vor crea condiții favorabile pentru manifestări de corupție între inspecții și agenții economici din domeniu, aceștia din urmă fiind puși în situația de a recurge la astfel de metode ilegale, întru realizarea interesului său comercial.

În concluzie, menționăm că în contextul unui act normativ care stabilește o procedură, trebuie să se prevadă toate aspectele detaliat, astfel ca fiecare persoană interesată să nu parcurgă la o deducere sau interpretare din întregul conținut al actului normativ, ci să găsească reglementarea stipulată expres în normă.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a substitui cuvintele „cu înștiințarea în scris a agentului economic” cu cuvintele „cu înștiințarea agentului economic despre motivul respingerii, în formă scrisă și în termen de 5 zile lucrătoare”. La fel, considerăm absolut necesar de a prevedea o procedură a contestării rezultatelor examinării efectuate, la care orice agent economic poate apela în cazul în care nu este de acord cu rezultatul acesteia.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Diacenco
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
22 August 2013

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*